



Asya Studies

Akademik Sosyal Araştırmalar / Academic Social Studies

Year: 9, Number: 32, p. 151-178, Summer 2025

Öğretmen Adaylarının Derslerde Kullanılan Bilgisayar Sunumlarına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi*

*Investigation of Prospective Teachers' Views on Computer Presentations Used in
Courses*

ISSN: 2602-2877 / E-ISSN: 2602-263X

Araştırma Makalesi
Research Article

Makale Geliş Tarihi
Article Arrival Date
28/03/2025

Makale Kabul Tarihi
Article Accepted Date
24/06/2025

Makale Yayın Tarihi
Article Publication Date
25/06/2025

Asya Studies

Dr. Öğr. Üyesi Dilek Yaralı
Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Bölümü
dilek.yarali@alanya.edu.tr
ORCID: 0000-0003-4072-1040

Zühre Üçgül
Uzman Öğretmen
MEB
zuhrem1990@gmail.com
ORCID: 0009-0009-7064-4518

*Bu çalışma Alanya Alaaddin Keykubat
Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Alanı
Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği
Kurulunun 04/05/2023 tarih ve E-70561447-
050.01.04-123292 belge numarası onayı
çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

Öz

Bu çalışmanın amacı, derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarına yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini incelemektir. Çalışma, karma araştırma desenlerinden biri olan yakınsayan desene göre tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, 2022-2023 bahar döneminde Türkiye'nin güneyindeki bir devlet üniversitesinde öğrenim gören ve çalışmaya gönüllü olarak katılan öğretmen adaylarından oluşmaktadır. Araştırmanın verileri, nicel bölümde 161, nitel bölümde ise 78 öğretmen adayından elde edilmiştir. Araştırmada veri toplamak için "Bilgisayar Sunumlarına Yönelik Görüşler Ölçeği" ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sonunda nicel ve nitel bulgular, öğretmen adaylarının bilgisayar sunumlarına yönelik olumlu görüşlere sahip olduklarını göstermiştir. Öğretmen adayları bilgisayar sunumlarının içerik ve tasarım (metin ve içerik, görsel yönler) ile uygulama sürecine (sunum yönetimi ve etkileşim) yönelik eksiklikleri olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmen adayları bilgisayar sunumlarının dikkat yönetimi ile öğrenme ve görsel hafıza üzerindeki olumlu etkilerinden, ulaşılabilir, kullanışlı ve ekonomik olduğundan bahsetmişlerdir. Etkili sunumlara ilişkin ise, öğretmen adayları bilgisayar sunumlarının içerik ve tasarım (görsel ve işitsel yönlerini iyileştirme, metin ve içerik) ile uygulama sürecine (sunum yönetimi ve etkileşim) yönelik çeşitli önerilerde bulunmuşlardır.

Anahtar Kelimeler: Bilgisayar, Bilgisayar Sunumları, Öğretmen Adayları, Karma Yöntem Araştırması, Yakınsayan Desen

Abstract

The purpose of this study was to investigate the prospective teachers' views on computer presentations used in courses. The study was designed according to the convergent design, one of the mixed research designs. The study group of the research consisted of prospective teachers who were studying at a state university in southern Turkey during the spring semester of 2022-2023 who participated in the study on a voluntarily. The data of the research were obtained from 161 prospective teachers in the quantitative part and 78 prospective teachers in the qualitative part. "The scale for the views about computer presentations" and a semi-structured interview form were used for data collection in the research. At the end of the research, quantitative and qualitative findings indicated that prospective teachers had positive views about the computer presentations. The prospective teachers stated that computer presentations had deficiencies regarding their content and design (text and content, visual aspects), and in their implementation process (presentation management and interaction). Furthermore, prospective teachers mentioned the positive effects of computer presentations on attention management, learning and visual memory, are accessible, useful and economical. Regarding effective presentations, prospective teachers provided various suggestions for the content and design (improving the visual and auditory aspects, the text and content) and the implementation process (presentation management and interaction) of computer presentations.

Keywords: Computer, Computer Presentations, Prospective Teachers, Mixed Methods Research, Convergent Design

Atf Bilgisi / Citation Information

Yaralı, D., & Üçgül, Z. (2025). Öğretmen adaylarının derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarına yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Asya Studies*, 9(32), 151-178. <https://doi.org/10.31455/asya.1667402>

GİRİŞ

Günümüzde insanların, çağı yakalamak ve çağın gereklerine ayak uydurmak adına teknolojiyi kullanmaya ve teknolojik gelişmeleri izlemeye ihtiyaçları vardır (Cuya, 2024). Teknolojinin, insan hayatındaki gelişmelere bağlı olarak, hemen her alanda olduğu gibi eğitim alanında da kullanımı kaçınılmazdır (Konuk, 2018). Nitekim eğitim teknolojilerinden, eğitim sisteminde öğrenme-öğretme süreçlerini zenginleştirmek ve öğrencilere sunulan bilginin daha kalıcı olmasını sağlamak amacıyla faydalanılmaktadır (Atik Çatak, 2006). Bunun yanında eğitim teknolojisi, öğretmenin ders planı hazırlamasına yardım eder, rutin işlerini (konu anlatma, ödev değerlendirme vb.) kolaylaştırarak zaman kazandırır ve öğretmenler artan bu zamanı hem öğrencileri ile ilgilenmeye hem de mesleki gelişimlerine ayırabilir (Alpar vd., 2007). Bu nedenle öğretmenlerin hem derse hazırlanırken hem de ders içinde yaptıkları etkinliklerde teknolojiyi kullanmalarının kaçınılmaz bir hale geldiği söylenebilir (Aktürk & Delen, 2020). Özetle birçok alanda olduğu gibi eğitim alanında da teknoloji, verimli ve etkili olmak için kullanılmaktadır (Bayrak, 2012). Aynı zamanda bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişimin bir sonucu olarak bilgisayar ve internet, insanların istedikleri bilgiye istedikleri zaman ve yerde erişme ihtiyacını kolaylaştırmıştır (Birişçi vd., 2011). Bunların sonucu olarak teknolojinin, öğrencilere bireysel öğrenme ortamları hazırladığı ve yaşam boyu öğrenmeyi desteklediği söylenebilir (Elvan & Mutlubaş, 2020).

Öğrenmeler üzerinde programın eğitim durumları ya da öğrenme-öğretme süreçleri ögesi oldukça etkilidir (Berkant, 2020). Çünkü öğretim süreçleri ögesinde “Nasıl öğretilim?” sorusuna cevaplar verilir ve uygulayıcıya verilen süre içerisinde muhtevayı öğretmek amacı ile yapılan her türlü etkinlik bu aşamada yer alır (Küçükahmet, 2009). Eğitim durumlarında öğrencilerin hedef davranışları kazanması amacıyla gerekli uyaranlar uygun şekilde yapılandırılıp kullanılır (Sönmez, 2020). Bu ögede öğretim stratejisi, yöntem, teknikler ile araç gereçlerin kullanılması söz konusudur (Gökalp, 2020; Karacaoğlu, 2020; Sönmez, 2020). Öğrenme hedeflerine ulaşmak için, yöntem, teknik ve araç gereçlerin seçilmesine yön veren genel yol öğretim stratejileri, strateji doğrultusunda izlenen yol öğretim yöntemleri, belirlenen yöntemin uygulama şekli ise öğretim tekniği olarak tanımlanmaktadır (Dal & Tatar, 2017). Öğretim araçları ise, etkili bir öğretim gerçekleştirmek ve amaçlara kolayca erişebilmek için kullanılır (Kıldan & Ünver, 2010). Öğretim süreçlerini öğrenciler için daha anlamlı hale getirmesi beklenen öğretim materyalleri seçilirken, öğretimin hedeflerine, öğrencilerin özelliklerine, uygulayıcıların tutumuna, kullanılacak materyalin özelliklerine, öğretim ortamlarına ve yöntemlerine önem verilmelidir (Yıldırım, 2011). Çünkü öğrenme şekli birbirinden farklı olan öğrencilerin olduğu sınıflarda, öğretmenlerin geliştireceği materyal ve kullanmayı planladıkları araçları belirlerken çok dikkatli olması ve öğrencilere uygun eğitim ortamları düzenlemesi gerekmektedir (Şimşek, 2002). Özetle öğretim programında kazanım, içerik ve ölçme değerlendirmenin biçimlendirilmesinin yanı sıra, bu sürecin işleyişi de oldukça önemlidir (Genç, 2021).

Öğrenme-öğretme süreci öğrencilerin ne kadar çok duyu organına hitap edecek şekilde düzenlenirse, yapılan öğretim de daha anlamlı ve kalıcı hale gelir (Çelik, 2010). Çünkü “zaman faktörü sabit tutulduğunda insanlar okuduklarının %10’unu, duyduklarının %20’sini, gördüklerinin %30’unu hem görüp hem duyduklarının %50’sini, görüp işittikleri ve söylediklerinin %80’ini ve görüp, işitip, dokunup söylediklerinin %90’ını hatırlamaktadır” (Kinder, 1973: 39; Akt., Demirel, 2014: 53). Örneğin; görsel işitsel araçlar, bir taraftan zaman ve

kelimelerden tasarruf sağlarken, bir taraftan da belli bir fikrin somutlaştırılmasını sağlar, karmaşık fikirleri ve işlemleri basite indirger, öğretimi açık hâle getirir, öğrencilerin ilgi ve dikkatini artırır, öğrencilerde öğrenme arzusu oluşturur ve öğretim sürecini zenginleştirir (Küçükahmet, 2009).

Öğrenme-öğretme ortamlarında kullanılan teknolojik materyaller ve araç gereçler hem tercih edilen yöntemin etkili olmasını sağlayacak hem de kalıcılığını destekleyecektir (Kara, 2019). Nitekim eğitimde karşılaşılan sorunların çözümünde teknolojiden yararlanmak önemli olup bu süreçte kullanılan teknolojiler arasında bilgisayarlar da yer almaktadır (Erişen & Çeliköz, 2010). Öğrenme-öğretme açısından eşsiz fırsatlar sunan bilgisayarlar (Yalın, 2009), verilen komutlara uygun olarak çalışan elektronik veri işleme araçlarıdır (Mercan vd., 2009). Bilgisayarların zamanla öğretmen ve öğrenciler için ilgi çekici hale gelmesi ve etkili öğretimi desteklemesi, eğitimde kullanımını genişletmiş ve materyallerin bilgisayar ortamlarına uygun olarak geliştirilmesini sağlamıştır (Güler, 2013). Bilgisayarlar, eğitim-öğretim süreçlerinde PowerPoint ile öğretmenlerin kullanışlı, basit ve daha anlaşılır ders materyalleri hazırlamasına yardımcı olmaktadır (Atik Çatak, 2006). Bu doğrultuda sunum oluşturmada oldukça etkili olan PowerPoint (Khodjamuratovna, 2023), dersin hedeflerine paralel öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilere sunulmak için web tasarım ilkelerine uygun düzenlenen görsel metinler olarak (Bayrak, 2012) tanımlanmaktadır. Bu bağlamda sunum programlarının, gelişen teknolojinin öğretmenlere etkili materyal hazırlamada sağladığı bir ürün (Mıhcı Türker & Pala, 2018), bilgisayar slaytlarının ise teknolojinin eğitime sağladığı bir fırsat (Kandemir, 2015) olduğu söylenebilir. Microsoft PowerPoint dışında, Prezi, Google Sunu, VoiceThread, SlideShare, Popplet geliştirilen diğer sunum araçlarından bazılarıdır (Karadağ & Usta, 2015).

Bilgisayar sunumları eğitim materyallerini öğrencilere uygun biçimde düzenleme imkânı sunar (Khodjamuratovna, 2023). Ancak herhangi bir görsel işitsel aracın etkili kullanılması için, aracın özelliklerinin bilinmesi gereklidir (Küçükahmet, 2009). Bu nedenle öğretmenlerin eğitim teknolojilerini kullanma konusunda donanımlı olması önemlidir (Alpar vd., 2007). Bunun yanında öğrenme-öğretme sürecinde faydalanılacak materyallerin kalıcı öğrenmeleri sağlaması için, materyalin oluşturulma amacı ve materyal geliştirme ilkeleri esas alınarak hazırlanmalıdır (Atik Çatak, 2006). Örneğin slayt hazırlarken, her slaytta bir ana noktada yoğunlaşmalı, zemin ve şekil arasında zıtlık olmalı ve görsel çeşitlilik sağlanmalıdır (Yalın, 2009). Ancak sunumlarda, slaytta yazılan her şeyi birebir tekrarlamak, sunum esnasında oldukça monoton ya da çok hızlı konuşmak, çok fazla slayta yer vermek, kolayca okunmayan malzeme eklemek, çok fazla yazılı metin, resim veya renk kullanarak hazırlamak, yazı puntosuna dikkat etmemek gibi bazı hatalar yapılmaktadır (Karadağ & Usta, 2015). Nitekim Gelişli (2009) yapmış olduğu çalışmada, PowerPoint sunularının diğer araç-gereçlerle, görsel öğelerle ve öğrenci merkezli yöntem teknikler ile desteklenmesini önermiştir. Bunun yanında öğrencilerin ön bilgilerinin açığa çıkmasını sağlayacak soru, video, resim, açıklama vb. olmalı, sayısal veriler için grafikler, sözel veriler için Smart Art kullanılmalı, sunumlar iş birliğini destekleyecek şekilde hazırlanmalı, bireysel farklılıkları desteklemeli ve uyaran çeşitliliği olmalıdır (Işık, 2012). Sonuç olarak, derslerde kullanılan öğretim araçlarının amacının; öğrencilere sunulmak istenilen mesajın anlaşılır, doğru ve somut bir biçimde sunmak olduğu (Kıldan & Ünver, 2010) ve sunuların öğrencilerin dikkatlerini konuya çekmek, meraklandırmak ve düşünmeye sevk etmek için kullanıldığı (Işık, 2012) unutulmamalıdır.

Teknolojik gelişmelerin eğitim sisteminde birtakım değişikliklere neden olması (Metin, 2018) ve öğrenme-öğretme sürecini etkilemesi (Seferoğlu, 2009), öğretmen yetiştiren kurumların da öğretim teknolojileri ve materyal tasarlamada günümüze uygun olacak şekilde öğretmen yetiştirmesini önemli hale getirmiştir (Elvan & Mutlubaş, 2020). Alan yazını incelendiğinde bilgisayar sunumlarına yönelik, kimya eğitiminde bilgisayar sunumlarının etkili kullanımı ile ilgili öğrenci görüşleri ve algılarını (Yalaki, 2014), öğretmen adaylarının sunum programlarına yönelik görüşlerini (Mıhçı Türker & Pala, 2018), İngilizce öğretimi derslerinde PowerPoint kullanımına ilişkin öğrenci ve öğretim elemanı algılarını (Ali, 2017), öğretmen adaylarının öğrenme ve öğretme sürecinde PowerPoint kullanımlarına ilişkin tutumlarını (Yalman & Kutluca, 2013), öğretmen adaylarının öğretim elemanlarının PowerPoint slaytlarını kullanmaları ve öğrenmeleri üzerindeki etkilerine ilişkin izlenimlerini (Uzun & Kilis, 2019), Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin PowerPoint ile yapılan ders sunumlarının etkililiği ile ilgili görüşlerini (Ulucan vd., 2014), öğrencilerin PowerPoint tercihlerinin performansları üzerindeki etkisini (Kardeş Selimoğlu vd., 2009), öğrencilerin PowerPoint etkililiğine dair algıları ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışmasını (Kilis & Uzun, 2019), sınıf ortamında bilgisayar destekli slaytların etkilerini (Levasseur & Sawyer, 2006), öğretmen adaylarının ders anlatımında PowerPoint sunumlarının değerine ilişkin görüşlerini (Uz vd., 2010), lisans ve lisansüstü öğretmen eğitimi öğrencilerinin öğretim elemanlarının Microsoft PowerPoint kullanımına ilişkin algılarının karşılaştırılmasını (Yilmazel-Sahin, 2009), PowerPoint ve klasik usulde muhasebe eğitimi alan öğrenciler arasındaki farklılıkların tespitini (Çankaya & Dinç, 2009) ve geleneksel öğretim ile PowerPoint sunum destekli öğretimin öğrenci erişimine etkisini (Akdağ & Tok, 2008) inceleyen çalışmalara rastlanılmıştır. Ayrıca Bangir Alpan (2013) tarafından yapılan çalışmada öğretim elemanlarının PowerPoint sunusu ile ders işlemlerinin etkililiği ve etkisizliğine ilişkin öğrenci yorumları incelenmiştir. Bunların yanında Naelufah vd. (2023) İngilizce eğitiminde PowerPoint kullanılarak yapılan sözlü sunum ödevine ilişkin öğrenci algılarını, Ledy ve Syafradin (2023) İngilizce dil öğretiminde öğrenme aracı olarak PowerPoint kullanımına ilişkin öğrenci algılarını, Ghimire ve Joshi (2023) öğrencilerin sınıfta PowerPoint kullanımına ilişkin algılarını ve Khodjamuratovna (2023) İngilizce öğretiminde sunumların kullanımını incelemiştir. Bunların yanında Zemuy vd. (2024) tarafından yapılan çalışmada, PowerPoint tabanlı dersler ve öğrenci deneyimleri araştırılmıştır. Bu çalışmalar incelendiğinde Mıhçı Türker ve Pala (2018) tarafından yapılan çalışmada PowerPoint, Prezi ve Pawtoon sunum programlarının karşılaştırıldığı, Yalaki'nin (2014) yapmış olduğu çalışmada kimya eğitimindeki sunumların incelendiği ve diğer çalışmalarda ise genellikle PowerPoint sunularının konu edinildiği görülmüştür. Bu çalışmada ise sunum programlarında herhangi bir sınırlandırma getirilmemiş, bunun yanında öğretmen adaylarının derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarına yönelik görüşleri hem nitel hem de nicel olarak incelenmiştir. Çalışmada, öğretmen adaylarının görüşleri ile derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarının yeterlilikleri, eksiklikleri, avantajları ve etkili sunumlar için önerileri ortaya çıkarılarak eğitimcilere bilgisayar sunusu hazırlarken ve sunarken yol gösterici bir kaynak oluşturması hedeflenmiştir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarına yönelik görüşlerini incelemektir. Bu amaç çerçevesinde çalışmada aşağıdaki soruların cevapları araştırılmıştır:

Öğretmen adaylarının,

1. Derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarına yönelik görüşleri nelerdir?
2. Derslerde bilgisayar sunumlarının kullanılıp kullanılmaması gerektiğine yönelik görüşleri nelerdir?
3. Derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarının yeterliliklerine yönelik görüşleri nelerdir?
4. Derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarının eksik yönlerine yönelik görüşleri nelerdir?
5. Derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarının avantajlarına yönelik görüşleri nelerdir?
6. Etkili bilgisayar sunumları için önerileri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın modeli, araştırmanın çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin analizi ile geçerlik ve güvenirlik çalışmalarına ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Öğretmen adaylarının derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarına yönelik görüşlerinin incelendiği bu çalışmada nicel ve nitel yöntemin birleştirilmesi olarak bilinen karma yöntem araştırması kullanılmıştır (Creswell, 2009). Araştırma, verilerin aynı dönemde toplandığı, ancak ayrı ayrı analiz edildiği ve elde edilen nitel ve nicel bulgular arasındaki benzerlikler ve farklılıkların belirlenip yorumlandığı yakınsayan desene (Creswell & Plano Clark, 2017) göre tasarlanmıştır. Bu çalışma, toplanan veriler ışığında, öğretmen adaylarının bilgisayar sunumlarına yönelik görüşlerini nitel ve nicel açıdan belirlemek, tartışmak ve bu konuda daha bütüncül bir bakış açısı geliştirmek amacıyla yakınsayan desene göre tasarlanmıştır. Araştırmanın nicel bölümünde tarama modeli, nitel bölümünde ise durum çalışması kullanılmıştır. Karasar'a (2007) göre tarama modelleri geçmişte veya mevcut olan bir durumu, olduğu haliyle betimlemeyi amaçlar. Merriam (2009) durum çalışmasını, sınırlı bir sistemin ayrıntılı olarak tanımlanması ve incelenmesi şeklinde ifade etmiştir. Bu bilgiler ışığında çalışmada, yakınsayan desenin analiz edilmesine uygun bir şekilde nitel ve nicel veriler birbirinden bağımsız olarak araştırmanın alt problemleri doğrultusunda tek tek analiz edilmiş, sonuç ve tartışma bölümünde benzerlik ve farklılıklar açısından karşılaştırılarak yorumlanmıştır.

Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Türkiye'nin güneyinde yer alan bir devlet üniversitesinde 2022-2023 bahar yarıyılında öğrenim gören ve gönüllülük esasına dayalı olarak çalışmaya katılan öğretmen adayları oluşturmuştur. Araştırmada kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın nicel bölümünde 4 farklı programda öğrenim gören 161 öğretmen adayı ve nitel bölümünde ise, nicel bölümde yer alan 78 öğretmen adayı yer almaktadır. Araştırmaya ait çalışma grubunda bulunan öğretmen adaylarının demografik bilgileri Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1: Araştırmanın Çalışma Grubuna Ait Bilgiler

Değişken		Nicel Bölüm		Nitel Bölüm	
		n	%	n	%
Cinsiyet	Kadın	114	70.8	47	60.26
	Erkek	47	29.2	31	39.74
Program Türü	Sınıf Öğretmenliği	45	28.0	23	29.49
	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	68	42.2	29	37.18
	Okulöncesi Öğretmenliği	29	18.0	13	16.67
	İlköğretim Matematik Öğretmenliği	19	11.8	13	16.67
Sınıf Düzeyi	1. Sınıf	15	9.3	9	11.54
	2. Sınıf	77	47.8	31	39.74
	3.Sınıf	47	29.2	24	30.77
	4. Sınıf	22	13.7	14	17.95
Toplam		161	100	78	100

Veri Toplama Araçları

Araştırmada nicel veriler toplanırken “Bilgisayar Sunumlarına Yönelik Görüşler Ölçeği” ve nitel veriler toplanırken yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veri toplama araçlarına ait bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Nicel Veri Toplama Aracı

Araştırmada nicel verileri toplamak amacıyla, Yeşilyurt ve Çapraz’ın (2020) geliştirdiği “Bilgisayar Sunumlarına Yönelik Görüşler Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek “bilgisayar sunumlarına yönelik genel görüşler (13)”, “bilgisayar sunumlarına yönelik öze dönük görüşler (9)” ve “bilgisayar sunularının görsel yönlerine yönelik görüşler (7)” olmak üzere 3 alt boyutta toplam 29 maddeden oluşmaktadır (Yeşilyurt & Çapraz, 2020). Ölçeğin puanları 29 ile 145 arasında değişmekte olup ölçek “Kesinlikle her zaman”, “Çoğunlukla”, “Bazen”, “Çok az” ve “Hiçbir zaman” biçiminde 5’li likert tipine göre derecelendirilmiştir. Ölçeğin açımlayıcı faktör analizi sonucunda toplam varyansın %41.324’ünü açıkladığı belirlenmiştir (Yeşilyurt & Çapraz, 2020). Ayrıca ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı “bilgisayar sunumlarına yönelik genel görüşler” alt boyutunda 0.859, “bilgisayar sunumlarına yönelik öze dönük görüşler” alt boyutunda 0.770, “bilgisayar sunularının görsel yönlerine yönelik görüşler” alt boyutunda 0.783 ve ölçeğin genelinde ise 0.897 olarak tespit edilmiştir (Yeşilyurt & Çapraz, 2020).

Bilgisayar sunumlarına yönelik genel görüşler alt boyutunda yer alan maddeler (Yeşilyurt & Çapraz, 2020), bilgisayar sunumlarının dersi eğlenceli hale getirmesi, bilgilerin bilgisayar sunumlarıyla daha hızlı ve fazla verilmesi, sunumların kullanılmasının öğrenme isteğini artırması, öğrenmeyi hızlandırması, kavramların yanlış oluşmasını engellemesi, zor ve zaman alan konuların daha iyi kavranmasını sağlaması, bilgilerin kalıcılığını sağlamada kitap takibinden daha etkili olması gibi ifadeler yer almaktadır. Bunların yanında, bilgisayar sunumlarının kolaydan zora, basitten karmaşığa, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri dikkate alınarak, konuların diğer ilişkili konular ile arasında gerektiğinde bağlantılar kurularak, farklı öğrenme özelliğine sahip öğrencilerin dikkate alınarak hazırlanmasına yönelik ifadeler bulunmaktadır (Yeşilyurt & Çapraz, 2020).

Bilgisayar sunumlarına yönelik öze dönük görüşler alt boyutu, bilgisayar sunumlarının derse yönelik tutumlarını olumlu etkilediği, derse katılımlarını artırdığı, sınıf içi etkileşimi artırdığı, konuyu daha etkin dinlemelerini sağladığı, basamaklı veya problem çözümü konuların sunularla gösterilmesinin öğrenmelerini olumlu etkilediği, tahtada çizimi zor ve zaman alan konuların görsel ve işitsel destekli sunularla gösteriminin öğrenmelerini olumlu etkilediği, konuların sunularla anlatımının derslerdeki başarılarını artırdığı, uygulamalara ait basamakların bilgisayar sunumlarıyla gösterilmesinin onları uygulamayı yaparken zorlamadığı ve sunumlarda verilen bilgi dışında ek bilgi edinmeye ihtiyaç duymadıklarına yönelik maddeleri içermektedir (Yeşilyurt & Çapraz, 2020).

Bilgisayar sunularının görsel yönlerine yönelik görüşler alt boyutunda, bilgisayar sunumlarında kullanılan renklerin uyumları, resim ve animasyonlar, sesler, görsellerin boyutları, yazı tiplerinin seçimi, yazı biçimlerine yönelik maddeler yer almaktadır (Yeşilyurt & Çapraz, 2020).

Nitel Veri Toplama Aracı

Araştırmanın nitel bölümünde kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formunun oluşturulmasında öncelikle alan yazınında yer alan çalışmalar incelenmiş (Mıhçı Türker & Pala, 2018; Yalaki, 2014) ve araştırmacılar tarafından konuya yönelik olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu düzenlenmiştir. Bu yarı yapılandırılmış görüşme formu kapsam geçerliği için Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalında görev yapan bir öğretim üyesinin uzman görüşüne sunulmuştur. Uzmardan formu hem içerik hem de dil açısından incelemesi istenmiştir. Uzmanın önerileri göz önünde bulundurularak görüşme formunda sadece dil açısından birtakım değişiklikler yapılmış ve görüşme formuna son hali verilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen nicel ve nitel verilerin analiz edilmesine yönelik bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Nicel Veri Analizi

Araştırmada ölçekte yer alan olumsuz maddeler ters kodlanmış olup araştırmanın probleminin çözümlenmesinde alt boyutlara ve ölçeğin geneline ait betimsel istatistikler hesaplanarak öğretmen adaylarının “Bilgisayar Sunumlarına Yönelik Görüşler Ölçeği”ne hangi düzeyde katılım gösterdikleri belirlenmiştir. Katılım düzeyleri, ölçeğin alt boyutlarında katılımcıların verdikleri toplam puanların ilgili alt boyuttaki toplam madde sayısına bölünmesi ile hesaplanan puana göre belirlenmiştir.

Nitel Veri Analizi

Araştırmanın nitel bölümünde araştırmacılar tarafından betimsel ve içerik analizi yapılmıştır. İncelenen konu ile ilgili genel eğilimleri belirlemede etkili olan içerik analizinin (Metin & Ünal, 2022) amacı araştırmadan elde edilen benzer nitelikteki verileri belirli temalar ve kavramlar etrafında toplayarak okuyucunun kolayca anlayabilmesini destekleyecek biçimde sunmak ve yorumlamaktır (Yıldırım & Şimşek, 2018). İçerik analizine göre daha yüzeysel analizlerin yapıldığı betimsel analizde ise veriler önceden belirlenmiş temalar doğrultusunda incelenir ve yorum yapılarak açıklanır (Sığı, 2021; Yıldırım & Şimşek, 2018).

Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Nitel araştırmalarda, verilerin detaylı bir şekilde raporlanması ve sonuçlara nasıl erişildiğinin net bir şekilde ifade edilmesi, araştırmanın geçerliliğini artıran önemli bir unsurdur (Yıldırım & Şimşek, 2018). Bunun yanında, nicel ve nitel veriler arasındaki bağlantının izah edilmesi araştırmanın güvenilirliğini güçlendirmektedir (Sığı, 2021).

Araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğini artırmak amacıyla çalışmada sırasıyla,

1) Yeşilyurt ve Çapraz'ın (2020) geliştirdiği “Bilgisayar Sunumlarına Yönelik Görüşler Ölçeği”ne bu çalışmada güvenilirlik testi yapılmış ve ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayıları sırasıyla “bilgisayar sunumlarına yönelik genel görüşler” alt boyutu için 0.900, “bilgisayar sunumlarına yönelik öze dönük görüşler” alt boyutu için 0.880, “bilgisayar sunularının görsel yönlerine yönelik görüşler” alt boyutu için 0.766 ve ölçeğin bütünü için Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0.933 olarak hesaplanmıştır.

2) Öğretmen adaylarından elde edilen verilerin nitel analiz süreci detaylı bir şekilde açıklanmıştır.

3) Verilerin analizi ve yorumlanmasında, öğretmen adaylarının kendi ifadelerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

4) Araştırmada 78 öğretmen adayı tarafından bilgisayar sunumlarına yönelik belirtilen görüşler için her alt probleme uygun bir şekilde tablolar oluşturulmuş ve bulgular kısmında sunulmuştur.

5) Araştırmanın nitel bölümünde veriler araştırmacılar tarafından birbirinden bağımsız bir şekilde kodlanmış ve tema, kategori ve kod listelerinde kodlayıcılar arasında tam uyum sağlanmıştır. Araştırmanın güvenilirliğini artırmak amacıyla nitel verilerden elde edilen bu listeler Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalında daha önceden nitel analiz çalışmaları yapmış olan iki öğretim üyesinin uzman görüşüne sunulmuştur. Uzmanlar ile araştırmacılar tarafından yapılan kodlamalar arasında uyum sağlanmıştır.

6) Araştırmada yer alan nicel ve nitel veriler birbirinden bağımsız bir şekilde incelenmiş, veriler benzerlik ve farklılıkları açısından karşılaştırılarak yorumlanmıştır.

Araştırmada katılımcıların görüşleri, öğretmen adaylarının cinsiyetleri ve çalışmaya katılım sırası şeklinde kodlanmıştır [ilk sıradaki harf öğrencilerin cinsiyetlerini (K: Kadın; E: Erkek); ikinci sıradaki rakam çalışmadaki katılım sırasını göstermektedir.

Etik Kurul Beyanı

Kurul Adı: Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Alanı Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu

Karar Tarihi: 04.05.2023

Belge Numarası: E-70561447-050.01.04-123292

Karar Numarası: 2023/09

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmada yer alan alt problemlere yönelik bulgular ve yorumları yer almaktadır. Araştırmada ilk olarak öğretmen adaylarının “Bilgisayar Sunumlarına Yönelik Görüşler Ölçeği”ne vermiş oldukları cevaplar incelenmiş ve ölçeğe katılım düzeyleri belirlenmiştir. Daha sonra öğretmen adaylarının derslerde bilgisayar sunumlarının kullanılıp kullanılmaması gerektiğine yönelik görüşleri, bilgisayar sunumlarının yeterlikleri, eksik yönleri, avantajları ve etkili bilgisayar sunumlarına ilişkin önerilerine yer verilmiştir.

Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Sunumlarına Yönelik Görüşleri

Araştırmanın “Öğretmen adaylarının derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarına yönelik görüşleri nelerdir?” şeklinde ifade edilen birinci alt probleminin çözülmesinde, ölçeğin alt boyutlarına ait minimum ve maksimum değerler, ortalama, alt boyut/ölçek ortalaması, katılım düzeyleri ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Öğretmen adaylarının “Bilgisayar Sunumlarına Yönelik Görüşler Ölçeği”ne verdikleri puanların alt boyut ve toplam ölçeğe göre dağılımı Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2: Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Sunumlarına Yönelik Görüşler Ölçeğinden Aldıkları Puanlara İlişkin Betimsel İstatistikler (n=161)

Alt Boyutlar/Ölçek	Madde sayısı	Min-Mak	Ortalama	Alt boyut/ Ölçek ortalama	Katılım Düzeyi	SS
Bilgisayar sunumlarına yönelik genel görüşler	13	13.00-63.00	44.3416	3.41	Çoğunlukla	8.76934
Bilgisayar sunumlarına yönelik öze dönük görüşler	9	9.00-45.00	28.4658	3.16	Bazen	6.65022
Bilgisayar sunularının görsel yönlerine yönelik görüşler	7	11.00-35.00	26.7329	3.82	Çoğunlukla	4.11515
Toplam ölçek	29	33.00-141.00	99.5404	3.43	Çoğunlukla	17.01213

Öğretmen adaylarının ölçeğin “bilgisayar sunumlarına yönelik genel görüşler” ($\bar{x}$ =3.41) ve “bilgisayar sunularının görsel yönlerine yönelik görüşler” ($\bar{x}$ =3.82) alt boyutlarına “çoğunlukla” düzeyinde, “bilgisayar sunumlarına yönelik öze dönük görüşler” ($\bar{x}$ =3.16) alt boyutuna ise “bazen” düzeyinde puan verdikleri görülmüştür. Ayrıca öğretmen adaylarının “Bilgisayar Sunumlarına Yönelik Görüşler Ölçeği”nin geneline ($\bar{x}$ =3.43) “çoğunlukla” düzeyinde puan verdikleri tespit edilmiştir. Bu bulgular ışığında öğretmen adaylarının ölçeğin geneline orta düzeyin üzerinde katılım gösterdikleri söylenebilir.

Öğretmen adaylarının en düşük puanı bilgisayar sunumlarına yönelik öze dönük görüşler alt boyutuna, en yüksek puanı ise bilgisayar sunularının görsel yönlerine yönelik görüşler alt boyutuna verdikleri görülmüştür.

Öğretmen Adaylarının Derslerde Bilgisayar Sunumlarının Kullanılıp Kullanılmaması Gerektiğine Yönelik Görüşleri

Araştırmanın ikinci alt problemi “Öğretmen adaylarının derslerde bilgisayar sunumlarının kullanılıp kullanılmaması gerektiğine yönelik görüşleri nelerdir?” şeklindedir. Araştırmanın bu alt problemi ile öğretmen adaylarının derslerde bilgisayar sunumlarının kullanılıp kullanılmaması gerektiğine yönelik görüşleri incelenmiş ve bulgular Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3: Öğretmen Adaylarının Derslerde Bilgisayar Sunumlarının Kullanılıp Kullanılmaması Gerektiğine Yönelik Görüşleri

Tema	Kategori	f
Derslerde bilgisayar sunumlarının kullanılıp kullanılmaması gerektiğine yönelik görüşler	Olumlu	61
	Olumsuz	4
	Koşula bağlı	13

Öğretmen adaylarının derslerde bilgisayar sunumlarının kullanılıp kullanılmaması gerektiğine yönelik görüşleri incelendiğinde, 78 öğretmen adayından 61’inin derslerde bilgisayar sunumlarının kullanılmasına yönelik olumlu, 4’ünün olumsuz görüş bildirdiği görülmüştür. Bunun yanında 13 öğretmen adayı ise bilgisayar sunumlarının derslerde kullanılmasına yönelik koşula bağlı yönde görüşler bildirmiştir. Öğretmen adaylarının konuya yönelik görüşlerinden doğrudan alıntı örnekleri aşağıda sunulmuştur:

“Kullanılmalı ama dersin hepsini kaplayacak şekilde değil” (E2)

“Evet kullanılmalıdır görsellik açısından akılda kalıcı olabiliyor” (K18)

“Evet, kullanılmalıdır.” (K22)

“Görsel içeriğe ihtiyaç duyulduğunda kullanılmalıdır.” (K25)

Bu bulgu ışığında araştırmaya katılan öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun derslerde bilgisayar sunumlarını kullanmaya yönelik olumlu yönde görüş bildirdikleri söylenebilir.

Öğretmen Adaylarının Derslerde Kullanılan Bilgisayar Sunumlarının Yeterliliklerine Yönelik Görüşleri

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Öğretmen adaylarının derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarının yeterliliklerine yönelik görüşleri nelerdir?” şeklindedir. Araştırmanın bu alt problemi ile öğretmen adaylarının derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarını yeterli bulup bulmadıklarına yönelik görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Öğretmen adaylarının bilgisayar sunumlarının yeterliliklerine yönelik görüşleri incelenmiş ve Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4: Öğretmen Adaylarının Derslerde Kullanılan Bilgisayar Sunumlarının Yeterliliklerine Yönelik Görüşleri

Tema	Kategori	f
Derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarının yeterliliğine yönelik görüşler	Olumlu	24
	Olumsuz	30
	Koşula bağlı	24

Öğretmen adaylarının derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarının yeterliklerine yönelik görüşleri incelendiğinde, 78 öğretmen adayından 24'ünün sunumların yeterliliği konusunda olumlu, 30'unun olumsuz ve 24'ünün ise sunumların yeterliliğine yönelik koşula bağlı yönde görüş bildirdiği görülmüştür. Konuya ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerinden doğrudan alıntı örnekleri aşağıda verilmiştir:

“Yeterli bulmuyorum ...” (E27)

“İyi güzel yeterli” (E35)

“Kısmen evet. Yazı boyutuna dikkat edilmeyen slaytların okunması güç olabiliyor” (K18)

“Evet. Her geçen gün de kalitesi artmaktadır” (E39)

Öğretmen Adaylarının Derslerde Kullanılan Bilgisayar Sunumlarının Eksik Yönlerine Yönelik Görüşleri

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Öğretmen adaylarının derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarının eksik yönlerine yönelik görüşleri nelerdir?” şeklindedir. Araştırmanın bu alt problemi ile öğretmen adaylarının derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarının eksik yönlerine yönelik görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın bu alt probleminde içerik analizi yapılmış olup öğretmen adaylarının belirtmiş oldukları görüşlerden kodlar, kategoriler, temalar düzenlenmiş, frekanslar hesaplanmış ve Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5: Öğretmen Adaylarının Derslerde Kullanılan Bilgisayar Sunumlarının Eksik Yönlerine Yönelik Görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	f
Bilgisayar sunumlarının içerik ve tasarımına yönelik eksiklikler	Metin ve içerik (f=39)	Yazı yoğunluğu	25
		Sayfa sayısı çokluğu (uzunluğu)	8
		Dilin anlaşılma sorunu	3
		Bilgi karmaşası	2
		İlgi çekici başlık olmayışı	1
	Görsel yönler (f=22)	Görsel eksikliği	14
		Etkisiz tasarım	3
		Renk seçimi	2
		Yazı boyutu	2
		Sayfa düzeni	1
Bilgisayar sunumlarının uygulama sürecine yönelik eksiklikler	Sunum yönetimi ve etkileşim (f=18)	Zayıf etkileşim	10
		Sunuma bağlılık	8

Tablo 5 incelendiğinde, öğretmen adaylarının derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarının eksikliklerine ilişkin “bilgisayar sunumlarının içerik ve tasarımına yönelik eksiklikler” ve “bilgisayar sunumlarının uygulama sürecine yönelik eksiklikler” olmak üzere iki farklı temada görüş geliştirdikleri görülmüştür. Bilgisayar sunumlarının içerik ve tasarımına yönelik eksiklikler teması altında sunumların metin ve içeriği (f=39) ve görsel yönlerine (f=22) yönelik eksikliklerden bahsettikleri belirlenmiştir. Bunun yanında bilgisayar sunumlarının

uygulama sürecine yönelik eksiklikler temasında ise sunum yönetimi ve etkileşimine (f=18) ilişkin görüş geliştirmişlerdir. Kodlara ait frekansların dağılımlarına göre, öğretmen adaylarının bilgisayar sunumlarının içerik ve tasarımına ilişkin en çok yazı yoğunluğu, görsel eksikliği ve sayfa sayısının çok olmasını (uzunluğunu) ve bilgisayar sunumlarının uygulama sürecine yönelik ise zayıf etkileşim ve sunuma bağlılığı eksiklik olarak gördükleri söylenebilir.

Öğretmen adaylarının bilgisayar sunumlarının içerik ve tasarımına yönelik eksiklikler temasına ilişkin metin ve içerik kategorisinde sunumlarda yazı yoğunluğunun (f=25) olduğu vurgulanmıştır. Bunun yanında metin ve içerik kategorisinde sunum sayfa sayısı çokluğu (f=8), dilin anlaşılma sorunu (f=3), bilgi karmaşası (f=2) ve ilgi çekici başlık olmaması (f=1) eksiklik olarak belirtilmiştir. Katılımcı öğretmen adaylarının görüşlerinden doğrudan alıntı örnekleri aşağıda aktarılmıştır:

“Bazı sunumlarda sadece yazı olması bir süre sonra dikkat dağıtıyor.” (K1)

“Çok uzun yazılardan oluşuyor” (K44)

“Her bilginin oraya yazılmak istenmesi ve uzun metinler olması” (K37)

“Çok fazla yazı olması eksik yön bence...” (E13)

“Bazı sunumların çok uzun hazırlanmış olması bence. İçerik uzun olabilir ama bunu az sayfalara bölerek anlatmak öğrenci bakımından daha güdüleyici oluyor. Uzun sunumlara başlama motivasyonunu bulmak bile çok güç.” (K32)

“Bilgi karmaşasına sebep olabiliyor, ifade edilmesi gereken kısımlar havada kalabiliyor ayriyeten üzerinden geçilmesi gerekiyor” (K26)

“Fazla akademik dil anlaşılması güç sıkıcı” (K40)

“Çok ilgi çekici başlıkların olmaması” (E73)

Öğretmen adaylarının görüşlerine göre, derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarında yazı yoğunluğu oldukça fazladır. Ayrıca, öğrencilerin motivasyonlarını olumsuz etkilediği için slayt sayfa sayısının fazla olması sunumların eksikliği olarak belirtilmiştir. Bunun yanında sunumlarda yer alan bilgi karmaşası da katılımcılar tarafından eksiklik olarak vurgulanmıştır. Sunumlarda fazla akademik dilin kullanılması dilin anlaşılabilirliğini olumsuz etkilediği için katılımcılar tarafından bilgisayar sunumların eksik yönü olarak belirtilmiştir. Bunun yanı sıra, sunumlarda ilgi çekici başlıkların yer almaması belirtilen bir diğer eksikliktir.

Öğretmen adayları, bilgisayar sunumlarının içerik ve tasarımına yönelik eksiklikler temasında görsel yönler kategorisinde sunumların görsel eksikliğini (f=14) vurgulamış olup etkisiz tasarım (f=3), renk seçimi (f=2), yazı boyutu (f=2) ve sayfa düzeni (f=1) kodlarına yoğunlaşmıştır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden doğrudan alıntı örnekleri aşağıda sunulmuştur:

“Görsellerin az olması” (E16)

“Az resimli olması” (K33)

“Arka plan rengine dikkat edilmesi gerekiyor. Yazı ve arka renk aynı tonlarda olursa okunması güç oluyor. Zıt renk seçmek okumayı kolaylaştırıyor” (K18)

“Sayfa düzenine dikkat edilmiyor, ...” (K38)

“Yazı boyutlarının göz yorması” (K8)

Öğretmen adayları, derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarında görsellerin az miktarda olduğunu vurgulamıştır. Bunun yanında, kullanılan tasarımların dikkat çekici olmaması, etkisiz olması, renklerin özenle seçilmemesi, kullanılan yazı boyutunun uygun olmaması ve sayfa düzenine dikkat edilmemesi öğrenciler tarafından belirtilen eksiklikler arasında yer almaktadır.

Öğretmen adayları, bilgisayar sunumlarının uygulama sürecine yönelik eksiklikler temasında sunum yönetimi ve etkileşim kategorisinde zayıf etkileşimi (f=10) ve sunuma bağlılığı (f=8) bilgisayar sunumlarının eksik yönleri olarak belirtmiştir. Öğretmen adaylarının görüşlerinden doğrudan alıntı örnekleri aşağıda yer almaktadır:

“Çok fazla sunuma bağlı kalma” (K14)

“Direk okunup geçilmesi en büyük eksik yönü...” (K23)

“İnteraktif şekilde ilerlememesi” (K5)

“Biraz etkileşimi zayıflatıyor ...” (K6)

Öğretmen adayları, derslerde bilgisayar sunumlarının uygulama sürecine yönelik öğretmenlerin sunuma bağlı olmasını ve etkileşimin zayıf olmasını eksiklik olarak belirtmişlerdir.

Özetle, öğretmen adaylarının bilgisayar sunumlarına ilişkin görüşleri doğrultusunda, derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarının içerik ve tasarımı ile uygulama sürecine yönelik eksiklikleri olduğu belirlenmiştir. Bilgisayar sunumlarının içerik ve tasarımına yönelik sunumların metin ve içeriği ile görsel yönler açısından; bilgisayar sunumlarının uygulama sürecine yönelik ise sunum yönetimi ve etkileşim açısından bazı eksiklikler taşıdığı öğretmen adayları tarafından ifade edilmiştir. Katılımcılar en çok sunumların yazı ağırlıklı olduğunu ve sunumlarda görsel materyallerin yetersiz kullanıldığını dile getirmişlerdir. Sunum yönetimi ve etkileşim açısından ise, sunum yapan kişilerin çoğunlukla katılımcılarla yeterli düzeyde etkileşim kurmadığı ve sunuma bağlı olarak ilerledikleri vurgulanmıştır.

Öğretmen Adaylarının Derslerde Kullanılan Bilgisayar Sunumlarının Avantajlarına Yönelik Görüşleri

Araştırmanın beşinci alt problemi “Öğretmen adaylarının derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarının avantajlarına yönelik görüşleri nelerdir?” şeklindedir. Araştırmanın bu alt problemi ile öğretmen adaylarının derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarının avantajlarına yönelik görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın bu alt probleminde içerik analizi yapılmış olup öğretmen adaylarının belirtmiş oldukları görüşlerden kodlar, kategoriler, tema düzenlenmiş, frekanslar hesaplanmış ve bulgular Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6: Öğretmen Adaylarının Derslerde Kullanılan Bilgisayar Sunumlarının Avantajlarına Yönelik Görüşleri

Tema	Kategori	Kod	f
Bilgisayar sunumlarının avantajları	Öğrenme ve görsel hafızaya etkisi (f=42)	Anlamayı kolaylaştırması	17
		Görsel hafızaya etkisi	13
		Kalıcı öğrenmeyi desteklemesi	12
	Ulaşılabilirlik ve kullanılabilirlik (f=28)	Ders içeriği kaynağı sağlaması	10
		Dersi/konuyu takip kolaylığı	6
		Erişim kolaylığı	4
		Tekrar edebilme fırsatı	3
		Not alma kolaylığı	3
		Özet bilgi olması	2
	Ekonomiklik (f=11)	Zaman kaybını önlemesi	11
		İlgi/dikkat çekici olması	4
		Dikkat dağınıklığını engellemesi	2

Öğretmen adaylarının derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarının avantajlarına ilişkin görüşleri incelendiğinde, öğrenme ve görsel hafızaya etkisi (f=42), ulaşılabilirlik ve kullanılabilirlik (f=28), ekonomiklik (f=11) ve dikkat yönetimi (f=6) kategorilerine yönelik görüş bildirdikleri belirlenmiştir. Kodlara ait frekanslar incelendiğinde, öğretmen adaylarının bilgisayar sunumlarının en çok konunun anlaşılmasını kolaylaştırdığını, görsel hafızayı etkilediğini, kalıcı öğrenmeler sağladığını, zaman kaybını önlediğini ve ders içeriği kaynağı sağladığını belirttikleri görülmüştür.

Öğretmen adayları, bilgisayar sunumlarının öğrenme ve görsel hafızaya etkisi kategorisinde anlamayı kolaylaştırması (f=17), görsel hafızayı etkilemesi (f=13) ve kalıcı öğrenmeyi desteklemesi (f=12) kodlarına yoğunlaşmışlardır. Katılımcı öğretmen adaylarının görüşlerinden doğrudan alıntı örnekleri aşağıda sunulmuştur:

“... daha kalıcı olduğunu hissediyorum.” (E4)

“... akılda kalıcılık sağlayabiliyor.” (E21)

“Konunun daha kolay kavranmasını sağlar” (K58)

“Görsel hafızayı kuvvetlendirir” (E75)

Öğretmen adayları, derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarının onların konuyu anlamasını kolaylaştırdığını, kalıcı öğrenmelerini desteklediğini ve görsel hafızayı etkilemesini avantajları olarak belirtmişlerdir.

Ulaşılabilirlik ve kullanılabilirlik kategorisinde öğretmen adayları tarafından bilgisayar sunumlarının ders içeriği kaynağı sağlaması (f=10), dersi/konuyu takip (f=6), erişim kolaylığı

(f=4), tekrar edebilme fırsatı sunması (f=3), not alma kolaylığı (f=3) ve özet bilgi olması (f=2) vurgulanmıştır. Konu ile ilgili öğretmen adaylarının görüşlerinden doğrudan alıntı örneklerine aşağıda yer verilmiştir:

- “... Farklı kaynaklara dağılan bilgileri tek bir sunumda bulabiliyoruz...” (K32)
- “Sonrasında elimizde toplu bir not oluyor ve bu da bize kolaylık sağlıyor.” (K69)
- “Dersi takip etmek daha kolaylaşıyor, kaçırılan kısımlar olursa yakalanabiliyor, ...” (E29)
- “Konuyu takip etme açısından avantajlı” (E71)
- “Daha hızlı erişim” (K52)
- “Ders bittikten sonra pdf ile dersi tekrar edebilmem” (E31)
- “Her şeyi deftere yazmak gibi bir zorluğu yok. Bu da bize kolaylık sağlıyor. Önemli olan yerleri not almak yeterli oluyor.” (K43)
- “... not almada yardımcı oluyor” (K72)
- “Özet bilgi niteliğinde olduğu için konu hakkında bir fikir veriyor.” (K3)

Öğretmen adaylarının bilgisayar sunumların avantajlarına ilişkin yaptığı değerlendirmeleri incelendiğinde, sunumların öğretme-öğrenme sürecine çeşitli açılardan katkı sağladığı görülmektedir. Katılımcıların, sunumları bir ders içeriği kaynağı sağladığı, kaynakların bilgiye erişim açısından ve not almada kolaylık sunduğu, dersin takibini kolaylaştırdığı ifade edilmiştir. Ayrıca sunumların özet niteliğinde olması ve tekrar edebilme fırsatı sunması sunumların avantajları olarak belirtilmiştir.

Ekonomiklik kategorisinde zaman kaybını önlemesi (f=11) kodu vurgulanmış olup bu kategoride öğretmen adaylarının görüşlerinden doğrudan alıntı örnekleri şu şekildedir:

- “Zaman kaybı olmaması ve dersin kaymaması” (E11)
- “Zaman kaybını önler” (K49)
- “Konunun yetişmesi açısından faydalı. Tahtaya yazarak anlatıma göre daha az vakit alıyor ...” (K38)

Öğretmen adaylarının bilgisayar sunumlarının avantajlarına yönelik görüşleri incelendiğinde, sunumların zaman kaybını önleyerek ekonomikliği desteklediği söylenebilir.

Dikkat yönetimi kategorisinde bilgisayar sunumlarının ilgi/dikkat çekici (f=4) olması ve dikkat dağınıklığını engellemesi (f=2) belirtilmiştir. Bu kategoride öğretmen adaylarının görüşlerinden doğrudan alıntı örnekleri şu şekildedir:

- “Dersi ilgi çekici hâle getiriyor” (E67)
- “Dikkatin dağılmasının önüne geçiyor” (K12)
- Öğretmen adayları bilgisayar sunumların ilgi ve dikkat çekici olduğunu vurgulamış ve bunun yanında dikkat dağınıklığını da engellediğinden bahsetmişlerdir.
-

Özetle, katılımcılar bilgisayar sunumlarının konuyu anlamayı kolaylaştırmasını, kalıcı öğrenmeleri desteklemesini ve görsel hafızayı etkilemesini avantajları olarak belirtmişlerdir. Bunun yanında sunumların ulaşılabilir olması yani sunumlara erişim kolaylığının olması, sunumların ders içeriği kaynağı olarak kullanılması, dersin/konunun takibini kolaylaştırması, tekrar edebilme fırsatı sunması, özet niteliğinde olması ve not alma kolaylığı sağlaması avantajları olarak vurgulanmıştır. Ayrıca katılımcılar sunumların derslerde zaman kaybını önlediğini, ilgi/dikkat çekici olduğunu ve aynı zamanda dikkat dağınıklığını engellediğinden bahsetmişlerdir.

Öğretmen Adaylarının Etkili Bilgisayar Sunumları İçin Önerileri

Araştırmanın altıncı alt problemi “Öğretmen adaylarının etkili bilgisayar sunumları için önerileri nelerdir?” şeklindedir. Araştırmanın bu alt problemi ile öğretmen adaylarının etkili ders sunumlarına yönelik görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın bu alt probleminde içerik analizi yapılmış olup öğretmen adaylarının görüşlerinden kodlar, kategoriler, temalar düzenlenmiş, frekanslar hesaplanmış ve bulgular Tablo 7’de aktarılmıştır.

Tablo 7: Öğretmen Adaylarının Etkili Bilgisayar Sunumları İçin Önerileri

Tema	Kategori	Kod	f
Bilgisayar sunumlarının içerik ve tasarımına yönelik öneriler	Görsel ve işitsel yönleri iyileştirme (f=49)	Görsel ve işitsel öğelerin eklenmeli	36
		Yazı boyutuna dikkat edilmeli	4
		Renk seçimine dikkat edilmeli	3
		Yazı tipine dikkat edilmeli	3
		Vurgu kullanılmalı	2
		Slayt geçişine dikkat edilmeli	1
	Metin ve İçerik (f=41)	Kısa ve öz metinler	25
		Örnek eklenmeli	5
		Yeterli sunum sayfa sayısı	3
		Anlaşılır içerik	3
		Bilgi kirliliği olmamalı	1
		Soru eklenmeli	1
		Hikâye eklenmeli	1
		Anlatım bozukluğu olmamalı	1
		Yazım ve imla kurallarına dikkat edilmeli	1
		Aktif katılım sağlanmalı	9
Bilgisayar sunumlarının uygulama sürecine yönelik öneriler	Sunum yönetimi ve etkileşim (f=19)	Eğitmen slayta bağlı olmamalı	4
		Uygulamalar yapılmalı	3
		Tartışma ortamı olmalı	3

Öğretmen adaylarına yöneltilen “Etkili bilgisayar sunumları için önerileriniz nelerdir?” sorusuna vermiş oldukları yanıtlar incelendiğinde, bilgisayar sunumlarının içerik ve tasarımı ile uygulama sürecine yönelik öneriler getirdikleri görülmüştür. Bu bağlamda bilgisayar sunumlarının içerik ve tasarımına yönelik görsel ve işitsel yönleri iyileştirme (f=49), metin ve içerik (f=41); bilgisayar sunumlarının uygulama sürecine yönelik ise sunum yönetimi ve etkileşim (f=19) kategorilerinde görüş bildirdikleri belirlenmiştir. Kodlara ait frekanslar değerlendirildiğinde, öğretmen adaylarının sunumlarda en fazla görsellerin eklenmesini, kısa ve öz metinlerin olmasını ve sunum yönetiminde aktif katılımın sağlanmasını önerdikleri söylenebilir.

Bilgisayar sunumlarının içerik ve tasarımına yönelik öneriler temasında, görsel ve işitsel yönlerin iyileştirilmesi kategorisinde görsel ve işitsel öğelerin eklenmesi (f=36), yazı boyutu (f=4), renk seçimi (f=3), yazı tipi (f=3) ile slayt geçişine (f=1) dikkat edilmesi ve vurgunun kullanılması (f=2) öğretmen adayları tarafından ifade edilmiştir. Katılımcı öğretmen adaylarının görüşlerinden doğrudan alıntı örnekleri aşağıda sunulmuştur:

- “... görsel açıdan zengin olmalı” (E20)
- “...videolu animasyonlu olabilir” (K40)
- “Her bir sunum da ders ile alakalı ilgi çekici videolar da olursa daha güzel olabilir.” (E42)
- “...öğrencilerin dikkatini çekecek görseller koyulmalı” (K37)
- “Görsel resimler arttırılmalı” (K60)
- “Arka plan ve yazılar zıt renkli olması yeterli” (E62)
- “Sunumlarda sayfaya eklenen yazının belli bir büyüklükte olması gerekiyor ...” (K38)
- “Yazı stiline dikkat edilmeli ...” (K58)
- “... önemli yerlerin siyah puntıyla belirgin hale getirilmesi bence önemli” (E4)

Katılımcı öğretmen adayları, sunumlarda görsel ve işitsel öğelerin eklenmesi gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca öğretmen adayları tarafından, sunumlarda yazı boyutuna ve tipine dikkat edilmeli ifadesi vurgulanmış, renk seçimine, vurguya ve slayt geçişine dikkat edilmesi yönünde ifadeler de belirtilmiştir.

Öğretmen adaylarının derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarının etkili olmasına ilişkin görüşleri incelendiğinde, bilgisayar sunumlarının içerik ve tasarımına yönelik öneriler temasında metin ve içerik kategorisinde, kısa ve öz metinler (f=25), örnek eklenmesi (f=5), yeterli sunum sayfa sayısı (f=3), anlaşılır içerik (f=3), bilgi kirliliği olmaması (f=1), soru (f=1) ve hikaye (f=1) eklenmesi, anlatım bozukluğu olmaması (f=1) ve yazım ve imla kurallarına (f=1) dikkat edilmesinin önerildiği görülmüştür. Konu ile ilgili öğretmen adaylarının görüşlerinden doğrudan alıntı örneklerine aşağıda yer verilmiştir:

“... çok fazla yazı olmaması, gereksiz bilginin olmaması (öz bilginin olması), hocanın söylediği her şeyin sunumda yer almaması.” (K43)

“Biraz daha özet halinde yani yazının biraz daha aza indirilmesi” (K55)

“Bilgilerin az ve öz olması” (E66)

“Sunumların kısa tutulması. İçerik uzunsa birkaç sunuma bölünmesi ...” (K32)

Dil anlaşılır ve açıklayıcı olmalı ...” (K8)

“Bol örnek olsun.” (E63)

“Bilgi kirliliği yaşanmamalı ...” (E21)

“Sunum aralarına sorular eklenmeli. Bu sorular hem öğrenmenin ölçülmesine hem de öğrencinin kendi fikrini belirtebilmesine olanak sağlayacak şekilde hazırlanmalı.” (K17)

“Konularla ilgili hikayeye yer verilebilir.” (K3)

“... Anlatım bozukluğu olmamalıdır.” (K28)

“... Önemli noktalardan biri de yazım ve imla kurallarına çok dikkat edilmeli” (E13)

Öğretmen adaylarının etkili bilgisayar sunumlarına ilişkin önerileri ile sunumların içerik ve metin unsurlarına dikkat çekilmiştir. Katılımcı öğretmen adayları, sunumlarda kısa ve öz metinlerin kullanılması gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca, hikaye, soru ve örnekler eklenmeli ifadeleri öne çıkmıştır. Sunumların yeterli sayfa sayısı içermesi gerektiği vurgulanmış, içeriğin anlaşılır olması, bilgi kirliliği ve anlatım bozukluğu olmaması, yazım ve imla kurallarına dikkat edilerek sunumların hazırlanması gerektiği şeklindeki ifadeler katılımcı görüşleri arasında yer almıştır.

Bilgisayar sunumlarının uygulama sürecine yönelik öneriler temasında sunum yönetimi ve etkileşim kategorisinde, aktif katılımın sağlanması (f=9), eğitmenin slayta bağlı olmaması (f=4), uygulamalar yapılması (f=3) ve tartışma ortamının olması (f=3) kodları vurgulanmıştır. Katılımcı öğretmen adaylarının görüşlerinden doğrudan alıntı örnekleri aşağıda aktarılmıştır:

“Öğrenciyi daha çok sürece katacak sunumlar olmalı” (E2)

“Öğrencilerin de derse katılabileceği şekilde hazırlanmalı” (K49)

“... Sunumlar anlatılırken sadece slayta bağlı kalınmamalı.” (E21)

“Bilgisayar sunumlarının yanında uygulama yapılmalı” (K15)

“Öğretmenin daha fazla tartışma ortamı yaratması. Biz öğrencilere problem sunması ve kendi çözümlerimiz üzerine tartışmamız” (E31)

Öğretmen adaylarının görüşleri doğrultusunda bilgisayar sunumların etkili olması için sunum esnasında aktif katılım sağlanması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca, uygulamaların olması ve tartışma ortamlarının sunulması gibi yöntemlerin sunum sürecine dahil edilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bunların yanında katılımcılar, eğitmenin slayta bağlı olmaması gerektiğini ifade etmiştir.

Özetle, öğretmen adaylarının etkili bilgisayar sunumlarına ilişkin görüşleri doğrultusunda, derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarının içerik ve tasarımı ile uygulama sürecine yönelik öneriler getirdikleri belirlenmiştir. Öğretmen adayları, bilgisayar sunumlarının içerik ve tasarımına yönelik sunumların görsel ve işitsel yönlerini iyileştirme ile metin ve içeriği; bilgisayar sunumlarının uygulama sürecine yönelik ise sunum yönetimi ve etkileşimi ile ilgili

önerilerden bahsetmişlerdir. Katılımcı öğretmen adayları bilgisayar sunumlarının hazırlanırken ve sunulurken etkili olması adına, sunumlara görsel ve işitsel öğelerin eklenmesi, yazı boyutuna ve tipine, renk seçimine özen gösterilmesi, vurguların kullanılması ve slayt geçişlerine dikkat edilmesi gerektiğini ifade ederek sunumların görsel ve işitsel yönlerinin iyileştirilmesini vurgulamıştır. Bunun yanında katılımcılar sunumlardaki metinlerin kısa ve öz olmasını, yeterli uzunluğa sahip olmasını, örnekler, sorular ve hikayelerin eklenmesini, içeriğin anlaşılır olmasını, bilgi kirliliği içermemesini, anlatım bozukluğu, yazım ve imla kurallarına dikkat edilerek düzenlenmesini ifade etmiştir. Ayrıca katılımcılar tarafından öğrencilerin öğrenme-öğretme süreçlerine dahil edilerek aktif katılımın sağlanması, uygulamalar ve tartışma ortamlarının oluşturulması gerektiği vurgulanmış ve öğretmenlerin slaytta bağımlı olmadan hareket etmeleri gerektiği belirtilmiştir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu çalışmada öğretmen adaylarının derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarına yönelik görüşlerini incelemek amaçlanmıştır. Araştırmanın sonuç ve tartışmaları aşağıda sunulmuştur:

Araştırmanın birinci alt probleminde öğretmen adaylarının “Bilgisayar Sunumlarına Yönelik Görüşler Ölçeği”ne katılım düzeyleri incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda öğretmen adaylarının ölçeğin tümüne, bilgisayar sunumlarına yönelik genel görüşler ve bilgisayar sunumlarının görsel yönlerine yönelik görüşler alt boyutlarına “çoğunlukla” düzeyinde ve bilgisayar sunumlarına yönelik öze dönük görüşler alt boyutuna ise “bazen” düzeyinde katılım gösterdikleri belirlenmiştir. Bunların sonucu olarak öğretmen adaylarının “Bilgisayar Sunumlarına Yönelik Görüşler Ölçeği”ne genel olarak orta düzeyin üzerinde puan verdikleri ve sunumlara yönelik olumlu görüşlere sahip oldukları söylenebilir. Araştırmanın bu sonucu üzerinde bilgisayar sunumlarının sağladığı çeşitli kolaylıkların etkisi olabilir. Ayrıca araştırmanın bu sonucunu alan yazınında yapılan birçok çalışmanın sonucu desteklemektedir. Örneğin, İnel ve diğerleri (2011) tarafından yapılan çalışmada, öğretmen adaylarının Fen ve Teknoloji dersinde eğitim teknolojisinin kullanılmasına yönelik olumlu yönde görüşleri ve Ali (2017) tarafından yapılan çalışmada ise lisans, lisansüstü öğrencilerinin ve öğretim elemanlarının İngiliz dili öğretimi sınıflarında kullanılan PowerPoint sunumları hakkındaki algılarının olumlu yönde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Yalman ve Kutluca (2013) tarafından yapılan çalışmada, öğretmen adaylarının PowerPoint sunumlarına yönelik tutum ortalaması 3.35 ile “katılıyorum” düzeyinde puan verdikleri belirlenmiştir. Bunların yanında öğretmen adaylarının sunum programlarına yönelik görüşlerinin incelendiği çalışmada, katılımcıların %83.6’sı PowerPoint sunumlarına, %79.8’i Prezi ve %60.2’si PawToon programına olumlu yönde görüş belirtmiş olup katılımcıların yarıdan çoğunun sunum programlarına olumlu tutum sergilediği belirlenmiştir (Mıhçı Türker & Pala, 2018). Ghimire ve Joshi (2023) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin sınıfta PowerPoint kullanmaya yönelik genel algılarının olumlu yönde olduğu görülmüştür. Ledy ve Syafryadin (2023) tarafından yapılan çalışmada, İngilizce dil öğretiminde PowerPoint kullanımına ilişkin öğrencilerin olumlu algılara sahip oldukları, kendilerinin gelişmesine katkı sağladığı ve onları motive ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Bunların yanında sınıf öğretmen adaylarının eğitimde teknoloji kullanımına yönelik tutum ve düşüncelerinin incelendiği

araştırmada, teknoloji destekli proje uygulamaları ile, öğrencilerin teknolojiye olan tutumlarının olumlu yönde geliştiği görülmüştür (Yavuz & Coşkun, 2008).

Araştırmanın nitel bölümünde öğretmen adaylarının bilgisayar sunumlarına yönelik görüşleri incelenmiştir. Bu doğrultuda araştırmanın ikinci alt probleminde öğretmen adaylarının derslerde bilgisayar sunumlarının kullanılıp kullanılmaması gerektiğine yönelik görüşleri araştırılmıştır. Araştırmanın bu alt probleminde derslerde bilgisayar sunumlarının kullanılmasına yönelik 61 öğretmen adayı olumlu, 4 öğretmen adayı olumsuz görüş bildirirken 13 öğretmen adayı ise bu konuda koşula bağlı yönde görüş bildirmiştir. Araştırmanın bu sonucu, öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun derslerde bilgisayar sunumlarına yer verilmesi gerektiğini düşündüklerini göstermektedir. Bu sonucun üzerinde, derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarının öğrenmeye olumlu yönde yaptığı katkı ve sağladığı birçok kolaylığın etkisinden bahsedilebilir. Alan yazınında Yalaki (2014) tarafından yapılan çalışmanın sonucu araştırmanın bu sonucunu desteklemektedir. Çünkü bu çalışmada öğrencilerin çoğu, bilgisayar sunumlarının derslerde gerekli olduğunu belirtmiştir (Yalaki, 2014).

Araştırmanın üçüncü alt probleminde öğretmen adaylarının bilgisayar sunumlarının yeterliklerine yönelik görüşleri incelenmiştir. Öğretmen adaylarının 24'ü derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarının yeterli olduğu konusunda olumlu görüş belirtirken 30'u ise bu konuda olumsuz görüş belirtmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının 24'ü ise bilgisayar sunumlarının yeterlikleri konusunda koşula bağlı yönde yanıtlar vermiştir. Araştırmanın bu sonucu üzerinde, derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarının birtakım eksikliklerinden bahsedilebilir.

Araştırmanın dördüncü alt probleminde derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarının eksik yönlerine yönelik öğretmen adaylarının görüşleri incelenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen adayları, bilgisayar sunumlarının içerik ve tasarımı ile uygulama sürecine yönelik eksikliklerden bahsetmişlerdir. Bilgisayar sunumlarının içerik ve tasarımı ile ilgili metin ve içerik, görsel yönleri ve uygulama sürecine ile ilgili ise sunum yönetimi ve etkileşim kategorilerinde eksiklikleri olduğunu belirtmişlerdir. Metin ve içerik kategorisinde; yazı yoğunluğu, sayfa sayısı çokluğu (uzunluğu), bilgi karmaşası, dilin anlaşılma sorunu ve ilgi çekici başlık olmayışı; görsel yönler kategorisinde görsel eksikliği, etkisiz tasarım, renk seçimi, yazı boyutu, sayfa düzeni; sunum yönetimi ve etkileşim kategorisinde ise, zayıf etkileşim ve sunuma bağlılık kodları yer almaktadır. Alan yazınında yapılan birçok çalışmanın sonuçları araştırmanın bu sonuçlarını desteklemektedir. Örneğin Bangir Alpan (2013) tarafından yapılan çalışmada katılımcılar PowerPoint sunularının sınıfta tartışma yapmak amacıyla kullanıldığına dair çoğunlukla olumsuz görüş bildirmişlerdir. Bu çalışmada katılımcılar, PowerPoint sunularının tasarımında çoğunlukla birbirinden farklı, küçük yazı puntosu ve karakterlerini, ayrıca okumayı zorlaştıran yazı, resim ve renkler kullandıklarını, slaytların çok hızlı aktığı ya da değiştirildiğine de vurgu yapmış, sunuların düz anlatım aracı olarak kullanıldığı, doğrudan okuyarak işlenmesi, dönem boyunca PowerPoint sunularının aralıksız kullanıldığı, ancak sunuları etkili kullanan öğretim elemanlarının azınlıkta olduğu, sunu tasarımında ise yazı ile dolu olması, kitaptaki bilgilerin hemen hemen hepsinin yer alması, görsel kullanımının az olması, bilgilerin güncellenmemiş olması ve sınıf içi iletişimi zayıflatması gibi birçok durum belirtilmiştir (Bangir Alpan, 2013). Araştırmanın bu sonucu ile alakalı olarak, Zemuy ve diğerleri (2024) tarafından yapılan çalışmada katılımcıların bir kısmı PowerPoint tasarımında, ders kitaplarından doğrudan kopyalanmış fazla metinlerin yer aldığını belirtmiştir. Uzun ve Kilis (2019) tarafından yapılan

çalışmada öğretmen adayları PowerPoint tasarımı ve içeriği açısından en çok metin yetersizliğinden ve eğitmenlerin sıklıkla slaytları kelimesi kelimesine okumalarından şikâyet etmişlerdir. Bunun yanında kimya eğitiminde kullanılan bilgisayar sunumlarına yönelik yöneltilen açık uçlu sorularda öğretmen adayları tarafından sunumların dezavantajları olarak, not tutma ve derse katılmada tembellik, sıkılma, dikkat kaybı, sunumlarda yeteri kadar ayrıntı ve örneğin olmaması, dersin fazla hızlı ilerlemesi belirtilmiştir (Yalaki, 2014). Ayrıca Zemuy ve diğerleri (2024) tarafından yapılan çalışmada katılımcıların bir kısmı, eğitmenlerin çoğunun uzun süre tek başına konuştuğu ve sıkıcı sunumlar yaptığından bahsetmiştir.

Araştırmanın beşinci alt probleminde derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarının avantajlarına yönelik öğretmen adaylarının görüşleri incelenmiştir. Öğretmen adayları bilgisayar sunumlarının avantajlarında, öğrenme ve görsel hafızaya etkisi, ulaşılabilirlik ve kullanılabilirlik, ekonomiklik ve dikkat yönetimine yönelik kategorilere yoğunlaşmıştır. Öğretmen adayları bilgisayar sunumlarının öğrenme ve görsel hafızaya etkisi kategorisinde, anlamayı kolaylaştırdığı, görsel hafızayı etkilediği ve kalıcı öğrenmeyi desteklediği; ulaşılabilirlik ve kullanılabilirlik kategorisinde ders içeriği kaynağı sağladığı, dersi/konuyu takip, erişim ve not alma kolaylığı sağladığı, tekrar edebilme fırsatı sunduğu, özet bilgi olduğu; ekonomiklik kategorisinde zaman kaybını önlediği, dikkat yönetimi kategorisinde dikkat dağınıklığını engellediği, ilgi ve dikkat çekici olduğu vurgulanmıştır. Öğretmen adaylarının bilgisayar sunumlarının öğrenmelerini olumlu etkilediği, kolayca eriştikleri ve ders içeriği kaynağı olarak kullandıkları, zamanın etkili kullanılmasını desteklediği ve derslerde dikkat sürecinin yönetilmesinde etkili olduğundan bahsettikleri görülmüştür. Bilgisayar sunumlarının görsellik sağlaması birçok açıdan öğrencilerin öğrenme süreçlerini olumlu etkilemektedir. Bunun yanında alan yazınında yapılan birçok çalışmanın sonuçları araştırmanın bu sonuçlarını desteklemektedir. Örneğin Levasseur ve Sawyer'in (2006) yapmış olduğu çalışmada öğrenciler, bilgisayarla hazırlanan slaytların yer aldığı sınıflarda derslerin daha keyifli, ilgi çekici ve heyecanlı bulduklarını belirtmişlerdir. Ghimire ve Joshi (2023) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin çoğu PowerPoint kullanılırsa derse daha fazla katılım gösterdiklerini, daha iyi konsantre olmalarını sağladığını vurgulamış ve dersi daha ilgi çekici hale getirdiğini, dersi takip etmelerini kolaylaştırdığını dile getirmişlerdir. Ali'nin (2017) yapmış olduğu çalışmada ise PowerPoint sunumlarının kolay ve ilgi çekici olduğu vurgulanmıştır. Uzun ve Kilis (2019) tarafından yapılan çalışmada PowerPoint sunuların içeriği basitleştirdiği, multimedya ve ders notu olarak kullanıldığı ve ders içeriğinin daha kolay takip edilmesini sağladığı için tercih edildiği belirtilmiştir. Bunun yanında öğretmen adayları kimya eğitiminde kullanılan bilgisayar sunumlarına yönelik yöneltilen açık uçlu sorularda, derse hazırlanmada, dersi takip etmede, odaklanmada, not tutmada kolaylıklar sağladığı ayrıca görsellik sunduğu, zaman tasarrufu sağladığı ve dikkat ve ilgiyi arttırdığı gibi avantajlarından bahsetmişlerdir (Yalaki, 2014). Ayrıca Ghimire ve Joshi (2023) tarafından yapılan çalışmada sınıftaki PowerPoint kullanımı ile öğrencilerin hafızasının gelişmesi arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca Ulucan ve diğerlerinin (2014) yapmış oldukları çalışmada, sunumların öğrencilerin dikkatlerini uzun süre toplamalarını desteklediği, başarılarını olumlu yönde etkilediği, konuları daha iyi anladıkları, derslere istekli katıldıklarına yönelik ifadelerle kısmen veya tamamen katıldıkları sonucu bulunmuştur. Öğretmen görüşlerine göre öğretimde bilgisayar kullanılması konusunda ise, araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir kısmı bilgisayar kullanılmasının eğitim kalitesini

artıracağını, öğrencilerin öğrenmelerine olumlu katkılar sağlayacağını, öğrencilerin derslere ve başarılarına yönelik ilgi, beceri ve motivasyonlarını artıracığını düşünmektedir (Çağıltay vd., 2001). Bunların yanında 684 öğretmen adayının katılımı ile yapılan çalışmada PowerPoint slayt tasarımları ve sunumların genel kullanımının öğrenmeye sağladığı katkısının kısmen olumlu (Uz vd., 2010) olduğu yönünde görüşler belirlenmiştir. Alan yazınında Korkmaz ve diğerleri (2020) tarafından yapılan çalışmada, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde etkili öğrenme için sunumun yeterli olup olmadığı araştırılmıştır. Bu araştırmanın sonucunda PowerPoint ile desteklenen eğitimin öğrencilerin akademik başarılarında olumlu etkiler yaptığı ancak bu etkinin anlamlı düzeyde olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ek olarak PowerPoint sunumları ile yapılan derslerde öğrencilerin klasik/geleneksel öğretimin yapıldığı derslere kıyasla daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Akdağ & Tok, 2008; Çankaya & Dinç, 2009). Ayrıca öğrencilerin PowerPoint sunumlarına yönelik tercihlerinin uygun çalışma ortamı ile birleştirilmesi durumunda onların final notlarını olumlu etkileyeceği belirtilmiştir (Kardeş Selimoğlu vd., 2009).

Araştırmanın altıncı alt probleminde derslerde etkili bilgisayar sunumlarına yönelik öğretmen adaylarının önerileri araştırılmıştır. Bu alt probleme yönelik öğretmen adaylarının görüşleri incelendiğinde, bilgisayar sunumlarının içerik ve tasarımına yönelik görsel ve işitsel yönleri iyileştirme, metin ve içerik ile bilgisayar sunumlarının uygulama sürecine yönelik ise sunum yönetimi ve etkileşimine yönelik öneriler getirdikleri görülmüştür. Araştırmanın sonuçları detaylı incelendiğinde, öğretmen adaylarının sunumların görsel ve işitsel yönlerini iyileştirme kategorisinde görsel ve işitsel öğelerin eklenmesi, yazı boyutu, renk seçimine, yazı tipi ve slayt geçişine dikkat edilmesi, vurgu yapılması önerilmiştir. Metin ve içerik kategorisinde, kısa ve öz metinlerin olması, yeterli sunum sayfa sayısı, içeriğin anlaşılır olması, örnek, soru, hikâyenin eklenmesi, bilgi kirliliği ve anlatım bozukluğu olmaması ile yazım ve imla kurallarına dikkat edilmesi önerilmiştir. Sunum yönetimi ve etkileşim kategorisinde ise aktif katılımın sağlanması, eğitmenin slayta bağlı olmaması, uygulamaların yapılması ve tartışma ortamı oluşturması sunulan öneriler arasında yer almaktadır. Dolayısıyla araştırmada öğretmen adayları sunumların daha etkili olması açısından, metin ve içerik hazırlanırken özen gösterilmesini, görsel yönlerinin iyileştirilmesini, sunuların etkileşimli olmasını vurgulamışlardır. Alan yazınında yapılan birçok çalışmanın sonuçları araştırmanın bu sonuçlarını desteklemektedir. Örneğin Ali'nin (2017) yaptığı çalışmada öğrencilerin dekoratif ve açık renkli sunumların kullanılmasını tercih ettikleri sonucu bulunmuştur. Ayrıca bu çalışmada lisansüstü öğrencileri sunumlarda tartışma noktaları olmasını belirtirken lisans öğrencileri görsel ve işitsel unsurların olması gerektiğinden bahsetmişlerdir (Ali, 2017). Naelufah vd. (2023) tarafından PowerPoint kullanılarak yapılan sözlü sunum ödevine ilişkin öğrenci algılarının incelendiği çalışmada, slaytlarda sadece önemli kısımlar, ilgi çekici animasyon ve görseller bulunması halinde sunumların öğrencilerin konuyu kavramalarını ve bilginin kalıcılığını artırabileceği belirtilmiştir. Bangir Alpan (2013) tarafından yapılan çalışmada PowerPoint sunuların hazırlanması ve tasarımı ile ilgili öğretim elemanlarının sunu hazırlama konusunda eğitim almaları, derslerde sadece ve sürekli PowerPoint sunu kullanmamaları, diğer yöntem ve araçlarla desteklemeleri gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca Mihci Türker ve Pala (2018) tarafından yapılan çalışmada öğretmen adaylarının %39.7'si Prezi, %29.1'i PawToon ve %22.7'si PowerPoint sunuların kullanılmasını tercih etmektedirler. Bunların yanında Ulucan ve diğerlerinin (2014) yapmış oldukları çalışmada, PowerPoint sunularının başka yöntem, teknik, araç-gereç ve görsellerle desteklenmesine yönelik ifadeler kısmen veya

tamamen katıldıkları görülmüştür. Bunların yanında öğretmen adayları kimya eğitiminde kullanılan bilgisayar sunumlarına yönelik yöneltilen mülakat sorularında, sunumların etkili olması için slaytların öğrencilere verilmesi, slaytlarda tüm bilgilerin olmaması, kısa ve öz olması, bol örnek verilmesi ve tahtada çözülmesi, slaytların sadece okunmaması, ek açıklamalar ve diyalogların olması gibi birtakım durumlar önermişlerdir (Yalaki, 2014). Ghimire ve Joshi (2023) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin çoğu PowerPointlerde animasyon, resim, çizelge ve video gibi görsellerin yer almasını faydalı bulmuştur. Sonuç olarak eğitim ve iş yaşamının vazgeçilmezlerinden olan sunumların iyi planlanması ve hazırlanmasının önemli (Karadağ & Usta, 2015) olduğu ancak öğretmenin öğrenme-öğretme sürecinde aktif olduğu ve bilgisayarın ise yardımcı bir araç olduğu göz önünde bulundurulmalıdır (Sattorova, 2022).

Öğretmen adaylarının araştırmanın nitel bölümünde yer alan alt problemlere vermiş olduğu yanıtlar incelendiğinde, bilgisayar sunumlarının sağladığı birçok avantajdan bahsettikleri ve katılımcıların çoğunluğunun bilgisayar sunumlarının derslerde kullanılması gerektiğine yönelik görüş geliştirdikleri görülmüştür. Ayrıca bilgisayar sunumlarının yeterliklerini artırmak amacıyla sunumların eksikliklerine yönelik bahsettikleri birçok durumun giderilmesi adına öneriler getirdikleri de görülmüştür. Örneğin öğretmen adayları slaytlarda yazıların çok olması, sayfa sayısının çokluğu, anlaşılabilirlik gibi metin ve içeriğe yönelik birtakım eksikliklerden bahsetmişlerdir. Bu eksiklikleri gidermek için ise bilgisayar sunumlarında daha kısa ve öz metinlerin olması, anlaşılır içerik, örnekler, hikayeler eklenmesi, yeterli sunum sayfa sayısı gibi metin ve içeriğin özelliklerine yönelik çeşitli öneriler getirmişlerdir. Bunların yanında öğretmen adayları, eğitmenlerin sunuma bağlı olması ve zayıf etkileşime dair sunumların eksikliklerinden bahsetmiş, bu eksiklikleri ise öğretmenlerin sunumlara bağlı olmaması, aktif katılımın sağlanması, uygulamalar yapılması ve tartışma ortamının oluşturulması şeklinde öneri olarak sunmuşlardır. Ayrıca öğretmen adayları bilgisayar sunumlarında görsel eksikliği, yazı boyutunun uygun olmaması, renk seçimine dikkat edilmemesi gibi sunumların eksik durumlarından bahsetmişlerdir. Bu eksiklikleri ise sunumlara görsellerin ve işitsel öğelerin eklenmesi şeklinde görsel öğelerin kullanılması olarak önermişlerdir. Aynı zamanda öğretmen adayları sunumlarda renklerin seçimine ve kullanıma dikkat edilmesi, yazı stili ve boyutunun uygun olması gibi slayt tasarımı ve düzenine yönelik öneriler getirmişlerdir.

Araştırmanın nicel ve nitel verilerinden elde edilen bulgular öğretmen adaylarının derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarına yönelik olumlu düşüncelere sahip olduklarını göstermektedir. Araştırmanın nicel bölümünde öğretmen adaylarının bilgisayar sunumlarına yönelik görüşlere “çoğunlukla” düzeyinde katılım gösterdiği ve araştırmanın nitel bölümünde ise öğretmen adaylarının bilgisayar sunumlarının kullanılması gerektiğine yönelik büyük çoğunluğunun olumlu görüşlere sahip oldukları görülmektedir. Bu sonuç üzerinde, bilgisayar sunumlarının avantajlarına yönelik belirtmiş oldukları birçok durumun etkisi olabilir. Bunun yanında öğretmen adaylarının bilgisayar sunularına yönelik görüşlerinde “kesinlikle her zaman” düzeyinde değil “çoğunlukla” düzeyinde katılım göstermeleri, sunumlarda yer alan birtakım yetersizlik ve eksikliklerden kaynaklanabilir. Nitekim araştırmada derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarının yeterli olup olmadığı sorusuna 78 katılımcıdan sadece 24’ü yeterli yönünde görüş bildirmiş olup diğer katılımcıların yeterli olmadığı ya da koşula bağlı yönde yanıt verdikleri görülmüştür. Bunun yanında bilgisayar sunumlarının eksikliklerinin sorulduğu soruya ise metin ve içerik, görsel yönler ile sunum yönetimi ve etkileşime yönelik eksikliklerden bahsetmişlerdir.

Bunların sonucu olarak öğretmen adaylarının derslerde bilgisayar sunumlarının kullanılmasına ve yeterliliklerinin artırılmasına yönelik görüş bildirdikleri söylenebilir.

Araştırmanın nicel bölümünde kullanılan bilgisayar sunumlarına yönelik genel görüşler ölçeğinde, sunumların görsel yönlerine yönelik görüşlerin yer aldığı bilgisayar sunularının görsel yönlerine yönelik görüşler alt boyutuna araştırmaya katılan öğretmen adayları çoğunlukla düzeyinde puan vermiştir. Araştırmanın nitel bölümünde ise, hem bilgisayar sunumlarının eksik yönlerinin sorulduğu soruda hem de etkili sunumlar için geliştirilen önerilerde sunumların görsel yönlerine yönelik görüşlerin yer aldığı görülmüştür.

Öneriler

Araştırmanın sonuçlarından hareketle sunumların zamandan tasarruf sağladığı, öğrencilerin öğrenmelerini olumlu etkilediği, dersin takibini kolaylaştırdığı için derslerde yer alması, hazırlanan sunumların etkili ve doğru kullanılması, öğrenci etkileşimini desteklemesinin gerekli olduğu söylenebilir. Ayrıca araştırmanın sonuçlarına göre eğitmenlere, her programa yönelik örnek, resim, video gibi görsel işitsel araçların sunulara eklenmesi, sunu tasarımına dikkat edilmesi, sunularda özellikle yazı miktarının azaltılması, renk ve tonların dikkatli seçilmesi, kısa ve öz olması ve puntoların öğrencilerin gözlerini yormayacak şekilde düzenlenmesi, sunumların kısa olması, kullanılan dilin açık ve anlaşılır olması, yazı, imla kuralları ve anlatım bozukluklarına dikkat edilmesi, önemli olan kısımların vurgulanması önerilebilir.

Geleceğin öğretmenleri olan öğretmen adaylarının etkili sunu hazırlayabilmeleri için mevcut derslerine ek olarak ilgili dersler eklenmeli ve uygulamalar yaptırılmalıdır. Bunların yanında öğretim üyeleri öğretmen adaylarına etkili sunumlar hazırlamaları ve kullanmaları konusunda uygun rol model olmalıdır.

Gelecekte yapılacak olan çalışmalarda, öğrencilerin derslerde kullanılan bilgisayar sunumlarına ilişkin görüşlerinin farklı eğitim kademelerine göre ayrı ayrı ele alınarak incelenmesi, her kademeye yönelik problemlerin ve ihtiyaçların belirlenmesine katkı sağlayabilir.

Yazarlık Katkısı

Bu araştırmaya yazarlar eşit oranda (%50) katkı sağlamıştır.

Etik Kurul Beyanı

Kurul Adı: Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Alanı Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu

Karar Tarihi: 04.05.2023

Belge Numarası: E-70561447-050.01.04-123292

Karar Numarası: 2023/09

KAYNAKÇA

- Akdağ, M., & Tok, H. (2008). Geleneksel öğretim ile PowerPoint sunum destekli öğretimin öğrenci erişimine etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 33(147), 26-34.
- Aktürk, A. O., & Delen, A. (2020). Öğretmenlerin teknoloji kabul düzeyleri ile öz-yeterlik inançları arasındaki ilişki. *Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi)*, 4(2), 67-80.
- Ali, H. (2017). *Students' and instructors' perceptions of PowerPoint use in ELT classrooms*. (Unpublished Master's Thesis). Eastern Mediterranean University, North Cyprus.
- Alpar, D., Batdal, G., & Avcı, Y. (2007). Öğrenci merkezli eğitimde eğitim teknolojileri uygulamaları. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7, 19-31.
- Atik Çatak, A. (2006). *PowerPoint sunu programıyla hazırlanan okuma materyalinin eğitilebilir zihin engelli öğrencilerin okuduğunu anlama becerisi üzerine etkisi* (Tez No: 190228) [Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Bangir Alpan, G. (2013). PowerPoint ile işlenen derslere eleştirel bir bakış: Öğrenci yorumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44, 61-72.
- Bayrak, C. B. (2012). *Derslerde kullanılan power point sunuların grafik tasarım eleman ve ilkelerine göre incelenmesi* (Tez No: 327999) [Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Berkant, H. G. (2020). Program geliştirme ve öğretme-öğrenme. H. G. Berkant (Ed.), *Eğitimde program geliştirme kuramdan uygulama örneklerine içinde* (ss.265-302). Anı yayıncılık
- Birişçi, S., Metin, M., Coşun K., & Kaleli Yılmaz, G. (2011). Öğretim materyallerine yönelik web sayfalarını tasarlarlarken öğretmen adaylarının karşılaştıkları sorunlar. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17, 102-118.
- Creswell, J. W. (2009). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (3rd ed.). SAGE Publications
- Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2017). *Designing and conducting mixed methods research* (3rd ed.). SAGE Publications
- Cuya, B. (2024). *Görsel sanatlar öğretmen adaylarının teknolojik pedagojik içerik bilgisi öz yeterlikleri ile teknolojiye yönelik tutum ve algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Tez No: 851413) [Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Çağıltay, K., Çakıroğlu, J., Çağıltay, N., & Çakıroğlu, E. (2001). Öğretimde bilgisayar kullanımına ilişkin öğretmen görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 19-28.
- Çankaya, F., & Dinç, E. (2009). PowerPoint ve klasik usulde muhasebe eğitimi alan öğrenciler arasındaki farklılıkların tespiti: Karadeniz Teknik Üniversitesinde bir araştırma. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (17), 27-52.
- Çelik, L. (2010). Öğretim materyallerinin hazırlanması ve seçimi. Ö. Demirel & E. Altun (Ed.), *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı içinde* (ss. 27-66). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Dal, S., & Tatar, N. (2017). Temel kavramlar. S. Dal & M. Köse (Ed.), *Öğretim ilke ve yöntemleri etkinlik ve ders planı örnekleriyle zenginleştirilmiş içinde* (ss. 1-46). Anı yayıncılık
- Demirel, Ö. (2014). *Öğretim ilke ve yöntemleri öğretme sanatı* (20. baskı). Pegem Akademi Yayıncılık.

- Elvan, D., & Mutlubaş, H. (2020). Eğitim-öğretim faaliyetlerinde teknolojinin kullanımı ve teknolojinin sağladığı yararlar. *Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(6), 100-109.
- Erişen, Y., & Çeliköz, N. (2010). Eğitimde bilgisayar kullanımı. Ö. Demirel & E. Altun (Ed.), *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı* içinde (ss. 113-146). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Gelişli, Y. (2009). PowerPoint ile yapılan ders sunumlarının etkililiği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(2), 155-168.
- Genç, E. (2021). Program geliştirmede öğrenme-öğretme süreçleri. H. Sucuoğlu & M. Gökdağ Baltaoğlu (Ed.), *Eğitimde program geliştirme* içinde (ss. 173-202). Lisans Yayıncılık
- Ghimire, S. K., & Joshi, P. (2023). Students' perception on power point use in classroom. *Journal of Balkumari College*, 12(1), 83-87.
- Gökalp, M. (2020). *Eğitimde program geliştirme ve değerlendirme*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Güler, B. (2013). *Karma öğrenme yönteminin İlköğretim Fen ve Teknoloji öğretmen adaylarının teknolojiye yönelik tutumlarına ve özdüzenleme ve bilimsel süreç becerilerine etkisi* (Tez No: 342345) [Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Işık, A. D. (2012). Sunular yardımıyla öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirme. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 89-96.
- İnel, D., Evrekli, E., & Balım, A. G. (2011). Öğretmen adaylarının Fen ve Teknoloji dersinde eğitim teknolojilerinin kullanılmasına ilişkin görüşleri. *Kuramsal Eğitimbilim*, 4 (2), 128-150.
- Kandemir, M. (2015). *Sınıf öğretmenlerinin teknoloji özyeterliklerinin belirlenmesi ile teknolojiye yönelik tutumlarının Kirkpatrick eğitim değerlendirme modeline göre incelenmesi* (Tez No: 396670) [Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Kara, S. (2019). *Görsel sanatlar öğretmen adaylarının teknolojik pedagojik içerik bilgisi öz yeterlikleri ile medya ve teknolojiye yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Tez No: 587677) [Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Karacaoğlu, Ö. C. (2020). *Eğitimde program geliştirme (2. baskı)*. Nobel Akademik Yayıncılık
- Karadağ, N., & Usta, İ. (2015). Sunum teknolojileri. T. V. Yüzer & M. R. Okur (Ed.). *Temel bilgi teknolojileri-I* içinde (ss. 48-69). Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemi (17. baskı)*. Nobel Yayın Dağıtım
- Kardeş Selimoğlu, S., Poroy Arsoy, A., & Ertan, Y. (2009). The effect of PowerPoint preferences of students on their performance: A research in Anadolu University. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 10(1), 114-129.
- Khodjamuratovna, E. Z (2023). Use of presentations in teaching English. *European Scholar Journal*, 4(3), 11-13.
- Kıldan, A. O., & Ünver, N. (2010). Öğretim araçları. A. Doğanay (Ed.), *Öğretim ilke ve yöntemleri* içinde (ss. 357-382). Pegem Akademi Yayıncılık
- Kilis, S., & Uzun, A. M. (2019). Validity and reliability of student perceptions of PowerPoint efficacy scale, *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(3): 2501-2516.
- Konuk, Y. K. (2018). *Grafik tasarım dersi alan öğrencilerin bilişim teknolojileri öz-yeterlik algıları ile teknolojiye yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Tez No: 533200) [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.

- Korkmaz, Ö., Keklikçi Y., & Çakır, R. (2020). Etkili öğrenme için PowerPoint sunumu yeterli midir? Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersine dönük deneysel bir çalışma. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8 (15), 48-64. <https://doi.org/10.46778/goputeb.730621>.
- Küçükahmet, L. (2009). *Program geliştirme ve öğretim*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Ledy, N. M., & Syafradin, S. (2023). Students' perceptions of using PowerPoint as learning media in English language teaching at junior high school. *Wiralodra English Journal (WEJ)*, 7(1), 123–132. <https://doi.org/10.31943/wej.v7i1.218>
- Levasseur, D. G., & Sawyer, J. K. (2006). Pedagogy meets PowerPoint: A research review of the effects of computer-generated slides in the classroom. *The Review of Communication*, 6 (1-2), 101-123.
- Mercan, M., Filiz, A., Göçer, İ., & Özsoy, N. (2009, 11-13 Şubat). *Bilgisayar destekli eğitim ve bilgisayar destekli öğretimin dünyada ve Türkiye’de uygulamaları*. Akademik Bilişim’09- XI. Akademik Bilişim Konferansı, Harran Üniversitesi, Şanlıurfa, Türkiye.
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research a guide to design and implementation*. Jossey-Bass.
- Metin, E. (2018). Eğitimde teknoloji kullanımında öğretmen eğitimi: Bir durum çalışması. *Journal of STEAM Education*, 1(1), 79-103.
- Metin, O., & Ünal, Ş. (2022). İçerik analizi tekniği: İletişim Bilimlerinde ve Sosyolojide doktora tezlerinde kullanımı. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22 (Özel Sayı 2), 273-294.
- Mıhıcı Türker, P., & Pala, F. K. (2018). Öğretmen adaylarının sunum programlarına yönelik görüşleri. *Kastamonu Education Journal*, 26(6), 1875-1885. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.2207>
- Naelufah, D. R., Dalika, F. N., Hazawa, I., & Zulfa, S. (2023). Students' perception of oral presentation assignment using PowerPoint in English education students. *Edukatif: Jurnal Ilmu Pendidikan*, 5 (6), 2623-2632. <https://doi.org/10.31004/edukatif.v5i6.5989>
- Sattorova, Y. S. (2022). The role of multimedia tools in ELT teaching. *Central Asian Journal of Literature, Philosophy and Culture*, 3 (6), 1-4
- Seferoğlu, S. S. (2009, 11-13 Şubat). *İlköğretim okullarında teknoloji kullanımı ve yöneticilerin bakış açıları*. Akademik Bilişim, Harran Üniversitesi, Şanlıurfa, Türkiye.
- Sığırı, Ü. (2021). *Nitel araştırma yöntemleri (Güncellenmiş 2. baskı)*. Beta basım yayım dağıtım
- Sönmez, V. (2020). *Program geliştirmede öğretmen el kitabı (19. baskı)*. Anı Yayıncılık
- Şimşek, N. (2002). *Öğretmen ve öğretmen adayları için derste eğitim teknolojisi kullanımı (2. baskı)*. Nobel Yayın Dağıtım
- Ulucan, H., Karabulut, E. O., Adiloğulları, İ., Erdoğan, B. S., & Kılınç, M. (2014). Farklı bölümlerde öğrenim gören Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin power point ile yapılan ders sunumlarının etkililiği ile ilgili görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 171 – 187.
- Uz, Ç., Orhan, F., & Bilgiç, G. (2010). Prospective teachers' opinions on the value of PowerPoint presentations in lecturing. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2, 2051–2059
- Uzun, A. M., & Kilis, S. (2019). Impressions of preservice teachers about use of PowerPoint slides by their instructors and its effects on their learning. *International Journal of Contemporary Educational Research*, 6(1), 40-52. <https://doi.org/10.33200/ijcer.547253>
- Yalaki, Y. (2014). Kimya eğitiminde bilgisayar sunumlarının etkili kullanımı ile ilgili öğrenci görüşleri ve algıları. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 15, 51-60.

- Yalın, H. İ. (2009). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme* (21. baskı). Nobel Yayın Dağıtım
- Yalman, M., & Kutluca, T. (2013). Öğretmen adaylarının öğrenme ve öğretme sürecinde PowerPoint kullanımlarına ilişkin tutumlarının belirlenmesi. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 1(2), 41-54.
- Yavuz, S., & Coşkun, A. E. (2008). Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin tutum ve düşünceleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34, 276-286.
- Yeşilyurt, S., & Çapraz, C. (2020). Bilgisayar sunumlarına yönelik görüşler ölçeği (BSYGÖ): Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kastamonu Education Journal*, 28(1), 220-233. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.3514>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. baskı). Seçkin Yayıncılık
- Yıldırım, N. (2011). Materyal seçimi ve materyal tasarımı. M. Küçük (Ed.), *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı* içinde (ss. 23-42). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Yilmazel-Sahin, Y. (2009). A Comparison of graduate and undergraduate teacher education students' perceptions of their instructors' use of Microsoft PowerPoint. *Technology, Pedagogy and Education*, 18(3), 361–380. <https://doi.org/10.1080/14759390903335866>
- Zemuy, M., Tsegay, S. M., & Aihui, P. (2024). PowerPoint-based lectures and students' experiences in Eritrean Higher Education Institutions. *SN Social Sciences*, 4(9). <https://doi.org/10.1007/s43545-024-00959-w>